

Bilaga till tjänsteutlåtande

De större städer som har framtagna riktlinjer för friytor är Malmö och Uppsala, medan Stockholm helt saknar riktlinje för förskola/skolas friytor. Göteborgs riktlinje gäller endast kommunala verksamheter, medan både Uppsala och Malmö stads riktlinje omfattar både kommunala och fristående förskolor/skolor.

Göteborg och Uppsalas riktlinje har delat in staden i olika områden, där de mer centrala delarna av städerna samt utvalda noder med högre täthet har ett lägre nyckeltal för friyta, än mindre centrala, tätbebyggda områden. Malmö stad har samma nyckeltal för hela staden, men Malmö för ett resonemang kring när avsteg från nyckeltal kan göras i högexploaterade områden.

Samtliga tre städer möjliggör avsteg från riktlinjernas nyckeltal. Exempel på avsteg är att en mindre friyta per barn kan accepteras ifall det finns närhet till park, eller att mindre *friyta per barn* accepteras om den *sammanhållna friytan* är högre än det angivna nyckeltalet för sammanhållen friyta.

Vid avsteg från nyckeltalen krävs kompensatoriska åtgärder, som till exempel kvalitetshöjande åtgärder på gården, eller att det ska finnas en park med goda förutsättningar för lek, inom 300 meter från gården.

Den största skillnaden mellan kommunernas riktlinjer är att både Malmö och Uppsalas riktlinjer innehåller planerings- och analysverktyg med syfte att fungera som stöd och vägledning för bedömning av om kompensationsåtgärderna är tillräckliga eller inte. Malmö har som bilaga planeringsverktygen lekvärdesfaktor och friytefaktorer som kan användas både i planeringen och i bygglovshanteringen. Uppsala har ett tagit fram ett webbaserat planeringsverktyg som används i bygglovshanteringen. Motsvarande planeringsverktyg och vägledning saknas i Göteborg.

Det är svårt att göra en jämförelse rakt av mellan städernas nyckeltal för storlek på friyta, eftersom varje kommun har sin specifika formulering kring när undantag eller avsteg från nyckeltalen får göras. Tabellerna nedan är ett försök att redogöra för respektive stads nyckeltal för förskola respektive grundskola. Men för att få en heltäckande förståelse av vilka kompensationsåtgärder eller kvalitetsaspekter som krävs för att ett lägre nyckeltal ska vara acceptabelt, behövs en genomläsning av respektive riktlinje.

FÖRSKOLA

Göteborg	Uppsala	Malmö
<u>Centrala staden</u>	<u>Zon 1 – Innerstaden</u>	<u>Hela staden</u>
25 m ² /barn	20 m ² /barn	30 m ² /barn
20 m ² /barn - om kvalitetsaspekt uppnås	15 m ² /barn – om extra stora kvaliteter uppnås och park finns inom 300 m.	25 m ² /barn - om sammanhållen friyta uppnår lekvärdesfaktor 3+, samt närhet till park av viss kvalitet
Sammanhållen yta: minst 1800 m ² (får minskas om barnen är färre än 72)	Sammanhållen yta: 2000 m ²	Sammanhållen yta: minst 2000 m ² (får minskas om färre än 60 barn, måste då uppfylla lekvärdesfaktor +3)
	<u>Zon 2 – Stads- och stadsdelsnoder</u> 30 m ² / barn Sammanhållen yta: minst 3000 m ²	
<u>Övriga staden</u>	<u>Zon 3 – Övriga områden inom kommunen</u> 40 m ² /barn	
35 m ² /barn 25 m ² /barn - om kvalitetsaspekt uppnås		
Sammanhållen yta: minst 3000 m ² - får minskas om barnen är färre än 85	Sammanhållen yta: minst 3000 m ²	

GRUNDSKOLA

Göteborg	Uppsala	Malmö
<u>Hela staden</u>	<u>Zon 1-Innerstad</u>	<u>Hela staden</u>
25–15 m ² /elev (åk F-6) 15–10 m ² /elev (åk 7–9)	15 m ² /elev	15 m ² /elev
Sammanhållen yta: minst 4000 m ²	Sammanhållen yta: Minst 3000 m ² eftersträvas	Sammanhållen yta: anges ej
(Vid bedömningen av friyta per elev för kapacitet utöver 650 elever kan tillämpa ett lägre nyckeltal än spannet ovan så länge kvalitetsaspekten uppfylls.)	(Ett totalt friytemått på 15 000 m ² kan accepteras)	(Avsteg: 12–15 m ² /elev accepteras om det finns sammanhållen yta på minst 3000m ² och att lekvärdesfaktor 3+ uppnås samt schemaläggning av raster får F-3 så att de har 25kvm/elev på rasteren.
	<u>Zon 2 – Stads- och stadsdelsnoder</u> 20 m ² /elev Sammanhållen yta: Minst 3000 m ²	

	(Ett totalt friytemått på 15 000 m² kan accepteras) <u>Zon 3 – Övriga områden i kommunen</u> 30 m²/elev Sammanhållen yta: Minst 3000 m² eftersträvas (Ett totalt friytemått på 15 000 m² kan accepteras)	Skolor med färre än 200 elever har ej krav på sammanhållen yta, dock gäller att friyta ska vara minst 15m² /elev. Samt friytefaktor 3+ ska uppnås.)
--	--	---

Källor:

Riktlinje för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och grundskola - fördjupning, Uppsala kommun, 2020

Malmö stads riktlinje för friyta för förskola och grundskola, 2016 reviderad 2021